

Τίτλος: Η Τέχνη ως Ιστορία-Η Ιστορία ως Τέχνη

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Τέχνη ως Ιστορία-Η Ιστορία ως Τέχνη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	23	7,5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής, Υποβάθρου, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ ΙΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://eclass.uowm.gr/courses		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα αποσκοπεί στην κατανόηση της ιστορικότητας της τέχνης, καθώς και στην ανάδειξη της ποικιλίας και της διαφορετικότητας των τρόπων με τους οποίους η ιστορία αποτυπώνεται και γίνεται υλικό της εικαστικής έκφρασης. Με γνώμονα ότι κάθε έργο τέχνης είναι ένα πεδίο στο οποίο συνυπάρχουν ποικίλες ιδεολογικές, πολιτικές και κοινωνικοπολιτισμικές παράμετροι, ξεκινάμε με τις οριοθετήσεις και τις μετατοπίσεις της «ιστορικής ζωγραφικής» από την Αναγέννηση έως σήμερα. Στη συνέχεια, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον 20ο αι. Συγκεκριμένα, εξετάζουμε καλλιτεχνικά κινήματα και συλλογικότητες που όχι απλά επαναπροσέγγισαν το μορφοπλαστικό λεξιλόγιο της τέχνης, αλλά κατέθεσαν λόγο πολιτικό και άσκησαν με το έργο τους κριτική στη σύγχρονή τους ιστορική πραγματικότητα. Θα μας απασχολήσει, ακόμη, η πολιτιστική πολιτική του Γ΄ Ράιχ, η επίθεση, δηλαδή, που εξαπέλυσε το εθνικοσοσιαλιστικό καθεστώς στη μοντέρνα τέχνη και η

προσπάθεια επιβολής ενός αισθητικού αφηγήματος που θα εξυπηρετούσε τα φυλετικά του ιδεολογήματα.

Θα γίνουν αναφορές σε εκθέσεις-σταθμούς του 20ου αι. για να διαπιστωθούν οι πολιτικές και ιδεολογικές διαστάσεις της δημόσιας παρουσίασης της τέχνης και η κατά περίπτωση ιδεολογική εργαλειοποίησή της. Θα μελετηθεί το έργο Γερμανών καλλιτεχνών που, μετά τον Β' ΠΠ, πρότειναν τρόπους διεργασίας του επώδυνου παρελθόντος, καθώς επίσης σύγχρονες καλλιτεχνικές πρακτικές που, χρησιμοποιώντας υλικό της ιστορίας και ιστοριογραφικά εργαλεία, πραγματεύονται το παρελθόν, το τραύμα και την ακρότητα, ενώ, ταυτόχρονα, συνθέτουν τόπους συμβολικής δικαιοσύνης, ιστορικής ενσυναίσθησης και συμφιλίωσης. Ο ρόλος των μνημείων στη συγκρότηση της Δημόσιας ιστορίας και οι αφηγήσεις των έργων τέχνης στον δημόσιο θεσμικό χώρο θα μας απασχολήσουν μέσα από εμβληματικά παραδείγματα.

Τέλος, θα εξεταστούν σύγχρονες θεωρίες και μουσειακές εκπαιδευτικές πρακτικές που στοχεύουν στην ανάπτυξη κριτικών ιστορικών δεξιοτήτων και την εμπέδωση της συλλογικής αυτογνωσίας, της εμπιστοσύνης και της αλληλοαποδοχής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

I. Τα πρόσωπα του πολέμου – Ιστορική ζωγραφική και απεικονίσεις του πολέμου από τον Ραολο Uccello στον Otto Dix.

II. Εκθέτοντας την Ιστορία – Οι πολιτικές και ιδεολογικές διαστάσεις των εκθέσεων.

- Διεθνής Έκθεση, Παρίσι 1937
- Εκφυλισμένη Τέχνη και άλλες εκθέσεις «ντροπής», 1933-1941
- Μεγάλη Γερμανική Έκθεση, 1937
- Ντοκουμέντα 1, Κάσελ, 1955

III. Εικαστικές τέχνες και καλλιτεχνικοί θεσμοί στη Δημοκρατία της Βαϊμάρης.

- Bauhaus
- Εξπρεσιονισμός
- Dada
- Νέα Αντικειμενικότητα

IV. Αδειάστε τα μουσεία – Η πολιτιστική πολιτική του Γ' Ράιχ και το κυνήγι της

πρωτοπορίας.

V. Δείξε τα τραύματά σου – Εικαστικές επεξεργασίες του επώδυνου παρελθόντος.

- Joseph Beuys
- Gerhard Richter
- Anselm Kiefer

VI. Δημόσιος χώρος - Δημόσια τέχνη - Δημόσια ιστορία

- Από το παραδοσιακό διδακτικό μνημείο στο αντιμνημείο, την επιτέλεση και τις συμμετοχικές πρακτικές
- Το Μνημείο των δολοφονηθέντων Εβραίων της Ευρώπης, Βερολίνο
- Αντι-μνημεία, ψηφιακά μνημεία, άυλα μνημεία
- Τέχνη στο Reichstag (Βερολίνο) – Από το πακετάρισμα του Christo στη σειρά *Birkenau* του Gerhard Richter
- Ο ρόλος της τέχνης στο συνταγματικό δικαστήριο της Νότιας Αφρικής (Johannesburg)

VII. Τέχνη, Μνήμη και Συμφιλίωση

- Η σύγχρονη τέχνη ως εργαλείο μεταβατικής δικαιοσύνης
- *Rwanda 20 Years: Portraits of Reconciliation*
- Άρτεμις Αλκαλάη, Έλληνες Εβραίοι Επιζώντες του Ολοκαυτώματος
- Μαρίνα Αμπράμοβιτς, *Balkan Baroque*

VIII. Από το μουσείο αυθεντία στο κοινωνικά προσανατολισμένο μουσείο – Εκπαιδευοντας στο μουσείο πολίτες με κριτικές ιστορικές και κοινωνικές δεξιότητες.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ' αποστάσεως Εκπαίδευση κ.λπ.</i>	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class,• Επιλεκτική χρήση ΤΠΕ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	26
	Ασκήσεις πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή μεθοδολογιών και ανάλυση μελετών περίπτωσης ανά φοιτητή-τρια	30
	Ομαδοσυνεργατικές – Ατομικές Εργασίες	40
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	40

	Τελική Εξέταση	2
	Σύνολο Μαθήματος	178
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	1. Εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. 2. Ομαδοσυνεργατικές - Ατομικές Εργασίες 3. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 4. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 5. Συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία	

5. Συνιστώμενη Βιβλιογραφία

- Altshuler, B. (2008). *Salon to Biennial. Exhibitions that Made Art History*, v. I, London/New York: Phaidon Press Limited.
- Altshuler, B. (2013). *Biennials and Beyond. Exhibitions that Made Art History*, v. II, London/New York: Phaidon Press Limited.
- Becker, C. (2002). *Surpassing the spectacle. Global transformations and the changing politics of art*, Rowman & Littlefield Publishers, Lanham 2002.
- Bennett, T. (1995). *The Birth of the Museum. History, theory, politics*, London/New York: Routledge.
- Bennett, J. (2005). *Empathic Vision: Affect, Trauma and Contemporary Art*, Stanford: Stanford University Press.
- Bischoff, L., & van der Peer, St. (2013). *Art and Trauma in Africa: Representations of Reconciliation in Music, Visual Arts, Literature and Film*, London/New York: I.B. Tauris.
- Bourke, J. (επιμ.), (2017). *War and Art: A Visual History of Modern Conflict*, London: Reaction Book.
- Buckley-Zistel, S., & Schafer, St. (επιμ.), (2014). *Memorials in Times of Transition*, Cambridge, Antwerp, Portland: Intersentia Publishing.
- Burke P. (2003). *Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Chametzky, P. (2010). *Objects as History in Twentieth-century German Art: Beckmann to Beuys*, Berkeley/California/London: University of California Press.
- Desai, D., Hamlin, J., & Mattson, R. (2010). *History as Art, Art as History. Contemporary Art and Social Studies Education*, New York: Routledge.
- Enwezor, O. (2008). *Archive Fever: Uses of the Document in Contemporary Art*, New York & Göttingen: International Center of Photography & Steidl Publishers.
- Godfrey, M. (2007). «The Artist as Historian», *October* 120 (Άνοιξη 2007), σ. 140-172.
- Graeme, S. (2010). *Art Practice as Research: Inquiry in the Visual Arts*, Thousand Oaks/California, London & New Delhi: Sage Publications, 2005, 2^η αναθεωρημένη έκδοση.
- Kim, S., Kollontai, P., & Yore, S. (επιμ.), (2015). *Mediating Peace: Reconciliation through Visual Art, Music and Film*, Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

- Kurze, A., & Lamont, Ch.K. (2019). *New Critical Spaces in Transitional Justice. Gender, Art, and Memory*, Bloomington: Indiana University Press.
- Salber M. Ph., & Bear J. (επιμ.), (2019). *What Was History Painting and What Is It Now?*, McGill-Queen's University Press, Montreal/Kingston/ London/ Chicago 2019.
- Young, J. E. (2000). *At Memory's Edge: After-Images of the Holocaust in Contemporary Art and Architecture*, New Haven: Yale University Press.
- Young, J. (1993). *The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning*, New Haven: Yale University Press.